

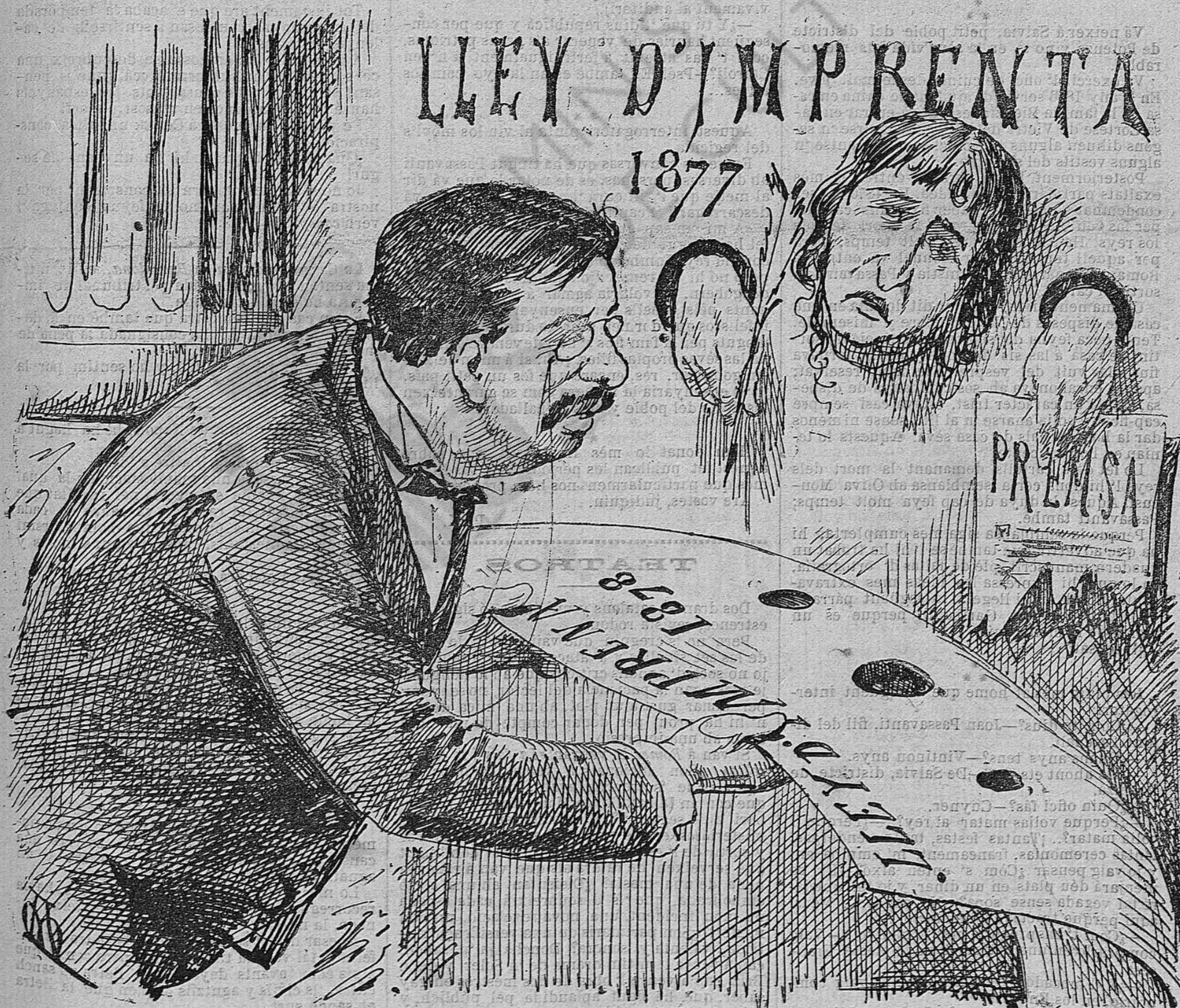
LA CAMPANA DE GRACIA.

ADMINISTRACIÓ**REDACCIÓ****LLIBRERÍA ESPANYOLA***Rambla del mitj, 20.***BARCELONA.****DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.****PREU DE SUSCRIPCIÓ.****FORA DE BARCELONA.****CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.**

LA QÜESTIÓ DEL CEP.

LLEY D'IMPRENTA

1877

—Ay, ay! ¿que 's pensava? Que ja era prou estret lo que tenia? Cá no senyora; are n' hi posarán un altre, y tant com anirá enmagrintse, anirém estreyentlo.

GIOVANNI PASSAVANTI.

En lo present número hi trobarán los lectors de *La Campana* una reproducció autèntica de l'escena que vā ocurrir en Nàpols lo diumenge 17 del corrent.

Lo regicida montat al marxapéu de la carrossa està blandint lo punyal contra l'rey Humbert: lo primer ministre Cairoli l' tè subjecte pels cabells, en tant que l' capitá de coracars de la guardia, Giovannini, ab lo sabre enlayre s' llansa contra l' aggressor.

Tal es l' escena, segons un cròquis qu' hem rebut directament de aquella ciutat.

* * *

Qui es lo regicida? També en lo present número trobarán lo retrato autèntich; en ell hi veurán l' expressió; pero no 'l color, y 'l color d' aquest retrato es lo que anèm a donar, valentnos sempre de datos fidedignes.

Segons las nostras notícies es d' estatura regular, mès alta que baixa; cara oval, ab barba afeitada de quinze dies, petit bigoti castany obscur, boca petita, nas petit aixís mateix y ulls negres.

Portava una jaqueta d' istiu de cotó de quadros blanxs y blaús y un pantalon del mateix gènere. En lo moment del atentat duya las sabates foradadas, anava sense res al cap y sense corbata.

La seva actitud es apàtica e indiferent. La seva historia, véusela aquí:

* * *

Vá neixer à Salvia, petit poble del districte de Potenza y no té en la seva vida fets memorables.

Vá exercir l' ofici de cuiner desde molt jove. En l' any 1866 servia d' ajudant de cuina en casa de la família Rienzi: després vā entrar en casa Cortese de Victri de la qual va anàrse 'n següents dílen uns periódichs, emportantse 'n alguns vestits del seu amo.

Posteriorment havia figurat entre 'ls més exaltats partidaris de una idea. En 1870 vā ser condemnat a presó per haber fixat uns cartells per las cantonades demandant la mort de tots los reys. Hauria estat pres molt temps; pero per aquell temps Víctor Manuel vā entrar a Roma; vā donar-se una amnistia y Passavanti vā sortir al carrer.

Ultimament vivia, ó millor dit dormia en una casa de dispesas de Nàpols, pobre y miserable. Tenia poca feyna del seu ofici. Matinejava, sortint de casa à las sis del matí y no hi tornava fins à las vuit del vespre. Era molt reservat; apena enrahonava ab sos companys de dispesa, tenia un caràcter trist, estava casi sempre cap-ficat y solia anar-se 'n al llit, sense ni ménos dar la bona nit als de casa seva. Aquests lo tenian en bon concepte.

Lo fet dels cartells demandant la mort dels reys l' hi dona certa semblanza ab Oliva Moncusi. Aquest la duya de cap feya molt temps; Passavanti també.

Perque la semblanza siga mes cumplerta, hi ha que advertir que també se l' hi ha trobat un quadern manuscrit, plè de faltas d' ortografia, en lo qual hi expressa las ideas mes extravagants. En ell s' hi llegeix lo següent párraf: «Desconfié de 'n Garibaldi, perque es un amich de la monarquia.»

Insensat!

* * *

Res pinta mès al home que l' següent interrogatori:

—¿Com te dius? — Joan Passavanti, fill del difunt Pascuali.

—¿Quans anys tens? — Vintinou anys.

—¿De ahont ets fill? — De Salvia, districte de Potenza.

—¿Quin ofici fas? — Cuyner.

—Perque volias matar al rey? — Perque l' volia matar... Tantas festas, tantas endergas, tantas ceremonias, francament, m' empipavan, y jo vaig pensar ¿Com s' enten aixó? Ell se menjara déu plats en un dinar, y jo m' quedara tal vegada sense sopa?.. No pot ser!.. Véus aquí perque tractava de matarlo!..

—¿Com t' has proporcionat lo ganivet? — Vaig comprarlo en una botigueta de la plassa Francesa.

—¿Y l' mocador vermell? — També vaig comprarlo, en los Encanis.

—¿Quinas opinions tens? — Soch republicà socialista: la mèva professió de fé està escrit en un mocador vermell. «Visca la república universal!» Demano qu' en la sumaria hi consti un

detal: en lo mocador hi havia escrit també: «Visca Orsini!»

Teníau realment la intenció de matar al rey o no mès de ferirlo? — Vaya si volia matarlo! La sort vā ser que no tenia un quarto: si hagués tingut quartos hauria comprat un revòlver y no hauria errat lo cop.

—Desgraciad! — Y no 't causa horror aquest crim? — No, soch enemich de Emperadors y de Reys: soch enemich d' ells perque gastan massa lujo. En tot lo que hi llegit sempre hi vist lo mateix: los reys gastan massa quartos.

—¿Y perqué has continuat fent us del gavinet? — ¿Qué voleu que us diga? Ni menos sabia lo que m' feya.

—No has vist que l' poble volia matarte? — ¿Qué no sabs que si no arriba á ser la forsa pública de tú ja no se 'n cantaria gall ni gallina? — Sempre l' poble ha sigut un imbecil: sempre lo mateix!

—¿Qui son los teus còmplices? — No 'n tinch cap. Per ventura si n' hagués tingut no me haurian donat quartos per comprar un revòlver?

—¿Quan temps fá qu' ets á Nàpols? — Desde 'l mes de maig.

—Ab quin objecte vás venirhi? — Ab cap.

—Ets un imbecil! Mentre tú 't sacrificavas los teus companys que t' han fanatisat se salvaven. — No tinch companys.

—Pero no has pensat alguna vegada que encare que haguessis mort al rey y que s' hagués proclamat la república, haurias quedat pobre del mateix modo y ningú s' hauria recordat de tú? — Bah! (Aquest bah! vā pronunciarlo ab un ènfasis, ab un despreci que vā impresionar vivament al auditori).

—Y tú que t' dius republicà y que per consegüent haurias de venerar als grans patriotas, com t' has atrevit á ferir igualment á n' en Cairoli? — Psé! Ell també es un lacayo com los altres...

* * * Aquest interrogatori pinta al viu los móvils del regicida.

Entre las conversas que ha tingut Passavanti ab diverses persones, es de notar lo que vā dir al metje quel' hi curá 'l cop de sobre que vā descarregarli l' capitá de coracars:

«A mí m' sap greu, ya dirí, que lo que hi fet haja hagut de recaure en una persona, que com lo rey Humberto es un complet caballer; pero no hi ha remey: jo odio tots los sistemes de govern, y voldria agafar á tots los governants pels cabells per ensenyarlos als pobres infelissos que dormen sobre la dura terra, y que moguts per la fam fius s' han devendre l' honor de las seves propias filles. ¡Ah! si a mí m' deixessin governar, res, encare que fos un petit país, jo ls ensenyaria la manera com se garanteixen los drets del poble y dels treballadors.»

* * * Hèm donat lo mès important que sobre aquest fet publican los periódichs y 'ls informes que particularment nos hèm proporcionat. Are vostés, judiquin.

P. K.

TEATROS.

Dos dramas catalans y un' ópera, ó sigran tres estrenos; revista rodona.

Pero no 's creguin que vagi á obrir lo llibre de las set sibellas y á ataconarlos de sabies: jo no soch d' aquells crítichs que ab lo llenguatge mastegan la paciencia del lector, no seyors: per donar gust á un plat, ab una mica de sal n' hi ha prou: per donar compte de una obra basta ab una impresió.

Si van á Romeia hi veurán «La fals ó lo cap de colla». ¿Son aficionats á veure catalans de aquells que 's trencan avants de doblegarse, que conan la batalla de Montjuich y 'l rebombori dels segadors? Los agradan los dramas misteriosos, en los quals hi ha trapas per entrar y sortir de l' escena, y pous cuberts debilment que serveixen de ratera als que ván á robar la nena de una masia? Disfrutan ab una acció embolicada, que 'ls descubreix á cada escena un nou incident, una nova revelació, un nou misteri? Son partidaris de una versificació nutrida, valenta y sonora? Donchs ja 'u saben, cap á veure l' últim drama de 'n Soler y de 'n Briz, cap á veure l' obra de dos mestres en gay saber, que ha sigut aplaudida pél públic, y cridats sos autors á las taulas.

—Volent veure un drama de sentiment, de passions, de caràcters bén dibuixats, bén sostinguts, de lluita de afecies, de un argument

nou, basat en un fet enginyós, com pochs n' hi haja? — Volen coneixe tot lo partit que 's pot treure de un full de paper, escrit per las dos caras? — Volen saber lo qu' es un drama sòbrio, varonil, en lo qual hi palpitau las idees de llibertat, l' amor filial, lo companyerisme, l' amor paternal? — Volen sentir, conmoure 's y saludar l' obra de un verdader poeta? Donchs no fassin falta á Novedats, sempre que 'ls cartells anuncien lo drama «Un full de paper» de D. Pere Anton Torres.

Aquestas dos produccions son los dos polos de l' art dramàtic: en l' una l' efecte ho es tot y en l' altre 'l sentiment, la passió, 'l cor. No vull fer comparacions; fassinlas vostés mateixos, anantlas á veure.

Y arriba l' hora del *Negriero*, ópera nova de Auteri Manzocchi, una de las pocas que s' han estrenat á Barcelona. No 'n fassan dir l' opinió, perque encare no la tinch formada. Arribó de l' estreno ab un cap com un timbal, necessito repòs, descans y meditació. ¡Y quan un pensa que 'l Faust no vā agradar, sinó després de haverse fet 22 vegadas, francament es molt arriscat aixó de sollar certas prendas!

L' únic que 'ls diré per això, es que lo Stagno 'l dia del estreno vā demostrar que era un bon cantant y un bon amich del autor, en l' interpretació del *Negriero* vā treure unas notes mès altes que l' preu dels queviures.

Tot justament are que s' acaba la temporada de las castanyas, comensan á sentirse'n de calentes y grossas.

Aquest dia á Saragossa se descubreix una conspiració en un subterrani; ¡cà! ¿que 's pensan? Si 'l dia menos pensat tots los espanyols haurém de amagarnos en un sostre mort!

Després de Saragossa á Ceuta: un' altra conspiració!..

¡Quan los dich que no hi ha un pam de seguir!

Jo no sé: aquest gobern tot conspirant per la nostra felicitat quan no te feyna conjuga 'l verb conspirar.

La *Correspondencia de Barcelona*, en l' última sentència pronunciada pél tribunal de imprenta ha sigut suprimida.

Es un cas que demostra que també en lo decret de imprenta hi ha consignada la pena de mort.

Ho sentim pél periòdich, y ho sentim per la llibertat.

Després del atentat de Nàpols, hi ha hagut á Italia dos nous atentats.

L' un á Florencia y l' altre á Pisa.

Mentre passaba una manifestació en la qual espressava 'l poble sa alegria pél resultat que vā tenir lo frustrat regicidi, vā caure en cada un de aquests dos puestos una bomba Orsini sobre 'ls manifestants, causant alguns morts y ferits.

¡Vaya una manera de dir jayga vā!

Bèn depurada la cosa està plenament demostrat que 'en Cairoli agafant al aggressor pels cabells y amorrantlo sobre 'l cuixí de la carrossa, vā salvar la vida del rey de Italia.

Cairoli es un antich garibaldí: té en la seva historia mès de una campanya glòria, y es un home de talent y de valor.

De segur que si 's probava 'l puny ab en Cánovas que no ha fet mès que escriure 'l programa de Manzanares, aquest demanaria clemència.

Perque á Sant Feliu de Guíxols un grup numeros de joves anava cantant pels carrers una cançó, un guardia civil á cops de sabre y un aguacatil a cops de vara vā dispersarlos.

Lo mès estrany es que dias endarrera havia recorregut lo poble, cantant ab la mateixa tonada, la missió, y ningú va dirli res.

A pesar de tot se 'ns dirá que la lletra es different: tal vegada tingen rahó; pero consti que aixís com avants deyam: — La lletra ab sanch entra, 'ls civils y agutils diuen que la lletra ab sanch surt.

A Pobla de Lillet los missionistas han excòmunicat á la *Campana de Gracia*.

LA CAMPANA DE GRACIA.

Els vinga ex-comunicar, y jo vinga comunicar lo fet als lectors.
Veyam qui's cansarà primer.

L'inolvidable Sr. Faura ha escrit una comunicació al Ajuntament, diuent que ja se l'hi ha acabat la llicència, però que està malalt, y no pot empunyar la vara.
¡Ni forsa per empunyar una vara! Franquament ho sento, y si necessita alguna cosa... No m'creya qu'estès tant mal.

Dias endarrera vā morir a Tarrassà víctima de una pulmonia contreta anant a apagar un incendi, uns dels més antics, conseqüents y honrats demòcrates d'aquella localitat, D. Miguel Muns, conegut per Noy Xico.

Tota la democracia del Vallès sentirà la pèrdua de un home que may faltà en son puesto de honor, ocupant quan la revolució un siti en la Junta revolucionaria de Tarrassà, y sempre que la llibertat estava en perill, sent un dels primers en oferir li la seva existència.

Honrat à carta cabal, dotat de sentiments magnánims y de un tracte franch y carinyós, era apreciable per la fermesa de sas convicions, per la seva abnegació y per sas virtuts personals.

Acompanyém á sa familia y als demòcrates de Tarrasa en lo sentiment.

En segona instancia l'regicida Oliva també ha sigut condemnat á mort.

Los tribunals han anat en aquest assumptu més depressa que galgó darrera de una llebra.

Y vagí aquest cas per aquells plets que duran cent anys.

Pochs discursos hem llegit tant brillants, tant admirables com l'últim que ha pronunciat Castellar en lo Congrés en defensa de la llibertat de la premsa.

La nova lley per xó serà aprobada; pero es precís confessar que la nova lley neix morta.

No pot triturarse desde l'seu sentit general fins á cada una de las sèvases particularitats ab més eficacia, que de la manera que 'u ha fet l'il·lustre Castellar, desde la tribuna.

Nosaltres nos sentim enorgullits com á periodistas de una tant brillant defensa, honrats com á escritors de un tant eloquent elogi dels nostres drets, y confiats en lo porvenir, porque en aquesta lutxa continua de l'opinió contra l'govern, ha de guanyar l'opinió, hém de guanyar nosaltres.

L'opinió pública ha rebut molt malament la negociació de bonos: no obstant la comissió del Congrés que ha de donar dictamen sobre aquest punt es tota favorable al govern.

¡Oh felicitat! Aixís va la política. L'un foch, l'altre neteja la cassola, y l'altre prepara l'arròs. Després tots plegats se 'l menjan.

Una notícia.

Dihuen que l'nou bisbe de Barcelona s'ha prèss molt á pit aixó de fer fer la dretxa als capellans.

Dihuen que de tant en tant los crida per bandades y 'ls examina de doctrina cristiana. Jo voldria ser bisbe y ho faria ab la canya, com ells quan tractan ab la quixalla.

Dihuen que s'ha posat al cap que las missas durin lo temps necessari, y que està furiós contra aquells capellans que las despatxan ab un quart ó ab deu minuts. Ja me 'ls figuro de aquí en avant posantse un rellotje d'arena al costat del calse.

Y dihuen finalment, qu'està decidit á evitar que 'ls diumeneses se treballi, fins á prohibir que venguin á las botigas y als mercats.

Jo conto que el bisbe donarà l'exemple, y que 'ls diumeneses se tancaran totas los iglesias. ¿Qué dihuen que l'dir missa y l'predicar no es un treball?

Està bé, llavors que la digan de franch y que pels sermons no cobrin.

Y 'ls capellans no tenen excusa, ja que avants d'estudiar teologia, ván tenir que estudiar lògica.

LAS MANS.

Ignoro jo per quin fi
D'en nos va donar las mans,
ni sè si (com ara) avans

ja dabau al mon que di:
sols se que las mans, guiadas
per la inteligença humana,
de bona ó de mala gana
fan funcions molt variadas.

Lo govern... (sempre aquest pobre
ha de sé 'l primé aludit,)
las aplica dia y nit
á treure 'ns la son de sobre.
Y com que 'l gran desitj d'ell
es fe anar dreia la Espanya,
de tant en tant, ¡paf! castanya...
y 'ns posa la mà al ciell.

Los pobres fills d'esta terra
qu'han de pagar per consums,
per limpresa, per llums,
per sellos de pau y guerra;
si las mans, per mil rasons,
no utilisan treballant,
ja las fan serví, y bastant,
per pagar contribucions.

L'empleat que cobra al mes
sols treua duros de sou,
y te un pis de vintinou
y en vestir gasta un ecess;
no xupant del pressupuesto
ni 'l que inverteix pe 'l sustent,
se comprén perfectament
que las deu ficà... á algun puesto.

Los qu'encar tenen dinés
y coneixen que avy dia
entre guardia y policia
miran molt y no fan res;
sabent que hi ha animas fredas
que fan corre 'l que no es seu,
posan la confiança en Déu
y la mà al portamonedas.

L'enamorat que 's desvíu
per consegui 'l s' d' alguna
que, com totes, es molt tona
y dels seus sospirs se riu;
per probarli son amor,
si acas lo pobre baboya
no l'hi pot comprá una joya,
se posa las mans al cor.

Lo carlí que ab sort divina
va fer l'última campanya
y ara 'l govern, per sa manya,
lo coloca a una oficina;
com que ja res l'empalaga
y aixís tot l'hi marxa bè,
es clar, las mans sols las le
per poguer parar la paga.

Jo, que no las vull posar
allí hont tanta gent las posa,
y que, ab franquesa, 'm fan nosa
fora quan haig de menjar;
veient que l'hivern ja ataca
portant fred per tots cantons,
per no tenir parallons
me las fico á la batxaca.

C. GUMA.

S'acosta Nadal y 's ván venent bitllets per la gran rifa, aquesta rifa que fà cad'any aquest govern que crida contra 'l joch y 'ls jugadors.

Un amich meu, que com molts casats està renyit ab la sogra, ha comprat un billet enter, y 'm deya:

—Mira noy, si trech la grossa, fins á la mèva sogra l'hi he fet una promesa.

—¿Qué l'hi has promés?

—Ferla embalsamar.

Als partits que com lo moderat y 'l constitucional s'ocupan tant aquest dias del article 11 de la Constitució, se 'ls pot dir lo que aquest dia deya un periódich francés al neos del seu país:

—Desenganyéus; per estimar la llibertat de conciencia, lo primer que 's necesita es tenir conciencia.

A Caldas de Montbui han destruit l'antigua sala que hi havia al Hospital destinada als pobres, y n'han construit una de petita, esquifa, incapàs del tot.

Si 'ls que han fet aixó creuen que ab uns quars anys més de Cánovas, ja no hi haurà pobres, jo 'ls aconsello uns banys de cap, perque tenen dolor al cervell.

En Girona ha dit que sent arcalde havia fet un projecte perque 'l gas del alumbrat públic sortís de franch.

No s'alarmin ni s'entussiasmin.

Are 'l paguem á ral y quartillo, y aquest gas de franch de 'n Girona, deu ser de trenta dos quartos.

Temps ha que durant las nits, la policia deté á las personas que troba pels carrers y 'ls pregunta si duhen armas.

—Pòrtala alguna arma? preguntava un comisari á un coneigut meu, molt tranquil.

—Si senyor, un'arma de foch.

—Pues segueixi.

—Esperis, deixim treure la petaca, que ab lo seu permís vaig á carregarla.

—L'arma del meu amich era una pipa.

Lo compte de Cheste s'retira de la política activa.

Lo compte de Puñenrostro fà lo mateix.

¡Alsa amigó! ¡Qué siga l'enorabona Sr. Cánovas! Dos comptes de mènos, que no haurà de pagar.

Y á propòsit de comptes.

Lo compte de Xiquenar s'retira del partit moderat.

De modo que el Sr. Moyano vā perdent los comptes.

Una negociació de bonos prepara 'l ministre de Hisenda; 'ls bolsistes s'alarman y las cotizacions baixan.

Jo crech que no 's tracta pas de una negociació de bonos, sino de una negociació de malos.

A lo mènos s'ha de confessar que l'Orevo ha fet malas.

En contra de la lley de imprenta que 'ns amenassa ha parlat en lo Congrés un diputat lo Sr. Barca.

Lo Sr. Barca vā demanar que desaparegués l'actual govern, a pesar de que 'l Sr. Barca havia sigut subsecretari de 'n Romero Robledo.

Aquest coneix lo mal, perque ha sigut de la conxorra. Figürinse que vā dir també que las lligas d'Espanya son més grossas are que quan la revolució.

De manera que 'l govern s'ha quedat sense barca.

¡Bon vent y barca nova!

Uns quans diputats joves han tingut la trista gracia de defensar la opressió de la premsa.

Los periódichs ministerials los han rebut ab gran entusiasme, sense pensar que si nosaltres, sent poder, haguéssim de acceptar aquesta lley mateixa, al cap de vuit días, ja d'ells no se 'n cantaria gall ni gallina.

Ja 'n diu bén bè un' altre periódich: en l'orquesta ministerial no 's coneixen més que dos instruments: lo bombo y 'l violon.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Han endavinat xaradas ó endavinalles dignes d'insertar-se 's ciutad ns Pau Sala, Llosero, Enterra-morts, Pa y Naps, J. Llimona, y Entusiasme patí.

Las demés que no 's mencionan no 'ns serveixen, com y tampoc lo qu'envian los ciutadans Perico, Elias, Trempleret, J. Pà, C. Benet, Ballet y Manelet Gardo.

Ciutada E. C. Caldas: Queda cumplasout: —Pseudónim: Aprofitarem la taula. —A Castell. Queda servit. —Un èconom: Deixi 'ls dir; pero observi que si haguéssim de ocupar-nos de tots los que procedeixen de la mateixa manera, no trindrian prou espav en la Campana. —Pau Sala: Isertrarem 'sinonimia. —Pepeta: Vianovina: H. anirà algun epigràfia. —Phenicópterus: Insertarém l'anagrama. —Gampas: Idem lo trenc-a-closcas. —C. Loñip: Idem lo quadrat de paraules. —Serap: Igualment lo quint de paraules de voste. —Polla de Reus: Anirà el geroglific J. y B. Als sens companya deixi 'ls dir, que nosaltres anirém sent la nostra, y cregui que hi arribarem primer que ningú la Campana estima a n'en Castellar com sempre, y estima a la democràcia tant com a n'en Castellar: per xó no veurà mai que nosaltres etiquem a cap demòcrata, y en aixó 'ns diferèciam de molts que se 'n dihuen. —Plusquamperfecte: Es molt l'arrel lo que 'ns envia y no hem tingut temps de llegirlo: Si 'ns agrada procurarem donarri 'l destino corresponent: algun cuento dels que 'ns envia anirà á l'almanach. —Quimet viatger de parejos. Desitjariam que 'ns comunicades fets concrets y de índole general: certas cosas peccitan no valen la pena de parlarne. —A. Soler y Prat: encare que bén versificat, 'sonet es flux de concepte.

